

УДК 373.5.016:811.161.2'42'373

МОСЕВИЧ Ірина – учитель української мови, Дрогобицький ліцей Дрогобицької міської ради Львівської обл., вул. М. Грушевського, 87, Дрогобич, 82100, Україна (irunabigunjak@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-3951-6522>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2023.55.3>

Бібліографічний опис статті: Мосевич, І. (2023). Лексична конотація в мовленнєвій творчій діяльності учня. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія»*, 55, 26–32, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2023.55.3>

ЛЕКСИЧНА КОНОТАЦІЯ В МОВЛЕННЄВІЙ ТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНЯ

Анотація. У статті розглянуто поняття конотації як багатоаспектного явища, що має додатковий відтінок, компонент значення, семантичну модифікацію, процес, ознаку, знакову систему та мисленнєво-мовний механізм. Розкрито питання лексичної конотації в мовній культурі учнів, знання ними статусу конотації, її видів, межі функціонування та вмінь застосовувати конотації у творчих письмових роботах. Мета нашого дослідження полягає у вивченні феномену конотації та аналізі зразків вживання їх у письмовій творчій діяльності учнів старших класів.

Для досягнення мети розв'язано такі завдання: узагальнено теоретичні питання функціонування поняття конотації; розкрито сутність лексичної конотації та її різновиди, специфіку їх використання у творчих письмових роботах учнів.

В аналізованих роботах виявлено такі різновиди конотацій: колоративи, зооніми, фітоніми. Аналіз цих видів лексичної конотації в її подвійному значенні в письмовій творчій діяльності учнів старших класів показав, що вони безпосередньо пов'язані з національною культурою, позаяк сформовані в певному національно-мовному середовищі, де основним чинником, що впливає на смисловий ореол слова, є прагматика тих, хто спілкується певною мовою. Конотації виконують кумулятивну, семантичну або стилістичну, емоційно-оцінну функції. Конотації колоративів містять інформацію про найбільш стійкі (підсвідомі) зорові смаки сприйняття певною спільнотою кольорів, які, відтворюючись в індивідуальному мовленні носіїв мови, формують ментальність особистості. Серед зоонімів і фітонімів, уживаних з метою виділення позитивних або негативних якостей людини, трапляються і звичайні лексеми, і слова-символи, і фразеологізми.

Перспектива нашого подальшого дослідження полягає в детальнішому аналізі емоційно-оцінного ставлення особистості до навколишнього світу, інших людей, до самої себе, виявленого через вживання різних видів конотації у творчій діяльності учнів, задля глибшого пізнання національних мовних особливостей.

Ключові слова: семантичні, стилістичні функції, емоційно-оцінне ставлення, колоративи, зооніми, фітоніми, слова-символи, фразеологізми.

MOSEVYCH Iryna – a teacher of the Ukrainian language, Drohobych lyceum of Drohobych city Council, 87, M. Hrushevskiyi str., Drohobych, Lviv Region, 82100, Ukraine (irunabigunjak@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-3951-6522>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2023.55.3>

To cite this article: Mosevych, I. (2023). Leksychna konotatsiia v movlennievii tvorchii diialnosti uchnia [Lexical connotation in the speech creative activity of the student]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriiia "Filolohiia" – Problems of Humanities. "Philology" Series: a collection of scientific articles of*

the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, 55, 26–32, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2023.55.3> [in Ukrainian].

LEXICAL CONNOTATION IN THE SPEECH CREATIVE ACTIVITY OF THE STUDENT

Summary. *The article examines the concept of connotation as a multifaceted phenomenon that has an additional shade, a component of meaning, a semantic modification, a process, a sign, a sign system, and a thought-language mechanism. The issue of lexical connotation in the linguistic culture of students, their knowledge of the status of connotation, its types, the limits of functioning and the ability to apply connotations in creative written works is revealed. The purpose of the work is to study the phenomenon of connotations in the written creative activity of high school students, the analysis of individual samples, comparison and use some permanent expressions in the Ukrainian language.*

To achieve the goal, the following tasks were solved: generalization of the theoretical aspects of the functioning of the concept of connotation; the essence of lexical connotation and its types in creative written works of students is revealed.

In the analyzed works, we found the following types of connotations: coloratives, zoonyms, phytonyms. These types of connotations have great potential for linguistic and cultural comparisons.

The analysis of the types of lexical connotation in its double meaning in the written creative activity of high school students showed that they are directly related to national culture, as it is formed in a certain national-linguistic environment, where the main factor affecting the semantic halo of a word is pragmatics those who communicate. Connotations perform cumulative, semantic or stylistic, emotional and evaluative functions of language. Connotations of coloratives contain information about the most persistent (subconscious) visual tastes of color perception, which are reproduced in the individual language of the speaker of this language, forming the mentality of the individual. Zoonyms and phytonyms are used to distinguish positive or negative qualities of a person, they are found as lexemes, word-symbols and phraseological units.

The perspective of our further research is to reveal in more detail the emotional and evaluative attitude of the individual to the surrounding world, other people, to himself, which is manifested in the use of various types of connotation in the creative activities of students and is an important aspect of learning about national linguistic features.

Key words: *semantic, stylistic functions, emotional and evaluative attitude of coloratives, zoonyms, phytonyms, symbolic words, phraseological units.*

Постановка проблеми. У XVII ст. завдяки граматиці Пор-Рояля в науковий обіг увійшло поняття і термін конотація. Проте це багатоаспектне явище отримало більш детальний розгляд лиш у XX–XXI ст. Конотація стала предметом вивчення таких розділів мовознавчої науки, як семіотика, стилістика, прагматика, комунікативна лінгвістика, когнітивна лінгвістика, теорія інтертекстуальності тощо (Fartakh, 1998). Цьому лінгвістичному феномену присвячено значну низку наукових розвідок, здійснених у межах концептуального підходу до висвітлення проблеми. Нею займалися як вітчизняні, так і зарубіжні науковці, зокрема Ю. О. Зайченко (2019), Н. Г. Іщенко (2010), В. М. Манакін (2012), О. В. Марчук (2015), О. О. Селіванова (2006), О. О. Туріщева (2015), Р. Ладо (1957), Ді Петро (1974), А. Фартах (1998) та інші.

Вибір моделі, за схемою якої утворено певну лексичну конотацію, вмотивований особливостями національно-мовної картини світу. Слова, які виявляють характерні особливості вживання конотацій (називання людей, їхніх якостей, особливостей поведінки, ставлення до інших, до предметів навколишнього світу, наголошуючи на їхній своєрідності та функціях), розв'язують не лише суто мовні проблеми, але й дають нам змогу робити узагальнення щодо специфічних рис національного менталітету того чи того народу, відтвореного в мовній картині світу.

Лексичні конотації є важливим аспектом пізнання національних мовних особливостей. Вживання конотацій у мовленні свідчить про знання та розуміння їх людиною, робить його мовлення насиченим, рельєфним, багатоаспектним. Лексичні конотації не є винятком

в мовленнєвій практиці учнів старших класів, що засвідчує **актуальність** обраної нами теми статі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Лексична конотація – співзначення слова, яке супроводжує його основне значення. Велика кількість слів у різних мовах у своїй семантиці містять додаткові до прямих і переносних значень смислові нюанси, що і є конотаціями. Їх непросто виявити, проте знання цих додаткових смислових відтінків слугує критерієм гарного володіння мовою.

Услід за граматикою Пор-Рояля, американський лінгвіст Леонард Блумфілд (1887–1949) остаточно стверджує у своїх наукових працях, що таке явище, як додаткові елементи значення (у його витлумаченні – додаткові цінності) несе інформацію про істотні властивості й ознаки об'єктів, часто-густо розкриває їхні функції та індивідуальні особливості. Л. Блумфілда цікавили суто семантичні конотації, тобто уживання слів різними соціальними прошарками, у різних жанрах і сленгах, які впливають на формування свідомості особистості, на специфіку її світосприйняття (Цит. Манакін, 2012, с. 157).

Ф. де Соссюр писав про функції конотацій, послуговуючись при цьому терміном значущість (Цит. за Манакін, 2012, с. 157). На його думку, конотації виконують низку функцій у мовленнєвій діяльності людини, зокрема кумулятивну – вона сприяє формуванню власного погляду на світ та на своє місце в ньому, тобто створення особистістю власної картини світу, також семантичну і стилістичну – перша пов'язана зі змістом, значенням, друга – з виражальними мовними засобами. Передача емоційно-оцінного ставлення до довкілля, інших людей, до самого себе – це, за Ф. де Соссюром, ще одна з функцій конотації.

Н. Г. Іщенко (2010) висловлює думку про те, що конотація відрізняється від інших видів такої інформації тим, що цей погляд і ставлення належать людині, носять особистісний характер, проте не як окремо взятої особистості, а як представника певної мовної спільноти.

В. М. Манакін (2012), вивчаючи проблему конотації як додаткового елемента значення слова, зауважує, що вона часто несе інформацію про істотні властивості й ознаки

об'єкта, розкриває його суть, функції та особливості. Водночас конотації, наприклад, кольоропозначень, «містять інформацію про найбільш стійкі (інколи підсвідомі) зорові смаки сприйняття кольорів», які відрізняються в національних культурах, відтворюються в індивідуальному мовленні носія певної мови, формуючи національний характер, ідентичність та ментальність особистості (с. 162).

О. В. Марчук (2015), О. О. Туріщева (2015), досліджуючи конотативний простір світу англomовного фентезі та перекладів англomовної літератури, дійшли висновку, що конотація безпосередньо пов'язана з національною культурою, оскільки формується в певному національно-мовному середовищі, де основним чинником, що впливає на смисловий ореол слова, є прагматика тих, хто спілкується.

Пишуть учені і про структуру конотації, однак, спираючись на незбірні за своєю суттю вихідні положення, називають різні й різну кількість її компонентів. Скажімо, професор І. В. Арнольд виокремлює експресивний, емоційний, оцінний та стилістичний компоненти. Ю. О. Зайченко досліджуючи конотацію як лінгвістичне явище, подає її дефініцію й типологію, зазначає властивості та структуру. Дослідниця аналізує емоційно-оцінний компонент, пов'язаний із сприйманням і оцінкою ситуації з негативної, позитивної чи нейтральної позицій; емоційно-експресивний, що передає особистісне ставлення того, хто говорить до ситуації; фоносемантичний, який базується на виявленні зв'язків між звучанням слова і його значенням; національно-культурний компонент, який відображає прийнятий у певному суспільстві, культурі погляд на предмет мовлення (Зайченко, 2019, с. 82, 84).

Мета нашого дослідження полягає у вивченні феномену конотацій та аналізі зразків вживання їх у письмовій творчій діяльності учнів старших класів. Для досягнення мети розв'язано такі **завдання**: узагальнено теоретичні аспекти поняття конотації; розкрито сутність лексичної конотації та виявлено її види у творчій діяльності учнів.

Виклад матеріалу. Джерельною базою нашого дослідження послуговували твори учнів старших класів Дрогобицького ліцею

Дрогобицької міської ради Львівської обл. Ми проаналізували 127 творів старшокласників на такі теми, як-от: *Чи може одна людина, пішовши проти думки оточення, змінити життя соціуму чи навіть хід історії? Чи варто іти на конфлікт, заради відстоювання своїх інтересів?; Чи справді для виховання сильної особистості потрібні труднощі? Наскільки оточення визначає якість життя людини? Одвічна проблема протистояння поколінь: чи має воно місце в сучасному світі? Що можна вважати виявом героїзму в сучасному світі?*

В аналізованих роботах ми виявили такі види конотацій: *колоративи* (найменування кольорів), *зооніми* (назви тварин), *фітоніми* – слова, що передають назви рослинного світу.

Почнемо з колоративів, по-іншому, кольороназв. Учні доволі часто у своїх творах згадують природу, що є основним чинником колоративів і безпосереднім їхнім джерелом (*блакитне небо, зелена трава, синє море*). За їх допомогою вони кодують позитивні або негативні емоційно-оцінні значення, що пов'язані з певними їхніми думками чи судженнями. Колоративи, які виявляємо в учнівських роботах, різняться залежно від кольорової гами різних природних об'єктів: наприклад, гори у творах старшокласників відмінні не лише за формою, а й за кольорами: *темні, вкриті сірими хмарами; білі, вкриті вічним снігом; зелені, вкриті лісами*. Так само сонце вони описують за допомогою різних колоративів: воно в них буває *тьмяним і яскравим*, відповідно до того, з якими емоціями й переживаннями пов'язане. Вода в річках теж не однакова – вона то *сіра, то зеленкувата, то чорна*, а буває і *жовтувата*.

В аналізованих нами роботах виявляється закономірність вживання низки кольорів, пов'язаних з емоційним станом людини. Так, білий колір символізує чистоту, ніжність, безневинність: (*ніжна, як біла лебідка*), мир (*білий прапор*), може також свідчити про агресивний стан людини чи стан страху (*білий від гніву*), (*побілів від страху*).

В учнівських творах доволі часто вживаною є і кольороназва *зелений* на позначення людини з малим досвідом (*ще зелений, говорять, не дозрілий*); як дія – *зеленеться* (*бачиться, здається*).

Червоний колір у досліджуваних творах асоціюється із сильними емоціями або небезпекою, що миттєво привертають увагу. Про людину, яка раптом почервоніла, пишуть: *почервоніла як рак, пустити червоного півня* означає пожежу (підпал; помсту). Як відомо, червоний асоціюється з любов'ю (*червоне – то любов*). Червоний колір – *небезпечність місця* (на дорогах, пляжах), *відсутність грошей на рахунку* (я в червоній зоні), *остання команда у змаганнях* (у червоній ситуації, тобто команда покидає змагання).

Рожевий колір належить до світлої палітри і найчастіше позначає в аналізованих творах щось приємне, хороше, ідеальне: *інколи ми дивимося на світ крізь рожеві окуляри, а значить, є оптимістами, бачимо тільки позитив*.

Із жовтим кольором у творах асоціюється сонце, пшениця; це один із кольорів державного прапора, що викликає стан піднесення, патріотичних настроїв (*жовтий, немов пшениця, жовтогаряче серце*).

Синій і блакитний – кольори неба й води, вони часто уособлюють недосяжний ідеал, безпечність, піднесеність, позаяк це кольори частини нашого державного прапора. Синій колір пов'язаний із різними позитивними конотаціями, які виявляємо в словосполученнях (*сині волошки, сині гори*), лексемах (*синьоокий*).

Сірий колір символізує непомітність, простоту, посередність: його, наприклад, ужито у творах як символ суму, похмурості, одноманітності: ним можна вказати на необхідність подумати (*порухати сірою речовиною*) чи на довірену особу або ж таємного радника (*сірий кардинал*).

Чорний колір – знак цілковитої порожнечі, суму, болю, мороку, безнадії, втрати. Уживається у творчих роботах учнів здебільшого для вираження негативної оцінки подій, поведінки людини, її дій, емоційного стану (*чорна невдячність, тримати в чорному тілі, відкладати на чорний день, почорніла від горя*) тощо.

Отже, колоративи містять інформацію про найбільш стійкі (підсвідомі) зорові смаки сприйняття кольорів, відтворені в індивідуальному мовленні носія мови, характеризують його розуміння того, що відбувається навколо

нього, його особисте ставлення до подій, його емоції, зумовлені цими подіями чи станом довкілля загалом.

Зооніми як різновид експресивної лексики учні використовують у своїх творчих роботах з метою виділення позитивних або негативних якостей людини. Основними мотивувальними ознаками зооніма є здебільшого особливості поведінки людини, її спосіб узаємодії з іншими людьми, її, зрештою, ставлення до самої себе. Ці особливості можуть бути пов'язані як позитивними (*хорообрість, відважність, працьовитість, відданість*), так і негативними (*впертість, пихатість, жадібність, нахабність, шахрайство*) характеристиками у порівнянні з різними тваринами. Наприклад, зооніми в аналізованих нами творах уособлюють емоційний стан людини: боягуз, полохлива, несмілива, невпевнена у собі, тривожна без причини, ляклива людина (*тремтить, як заєць; підібгав хвіст; очі, як у побитого пса*); людина зла, нетерпляча, агресивна, неввічлива у поводженні з іншими (*гарчить, мов собака на прив'язі; розбешкетувався, як собака; сердитий, як собака; злий, як пес*); вказують на інтелектуальні властивості особи: нерозумний, некмітливий, має проблеми зі знаннями (*тупий, як баран; недолугий, як курка; туподумний, як корова*). Їх уживають тоді, коли хочуть підкреслити негативні риси зовнішності людини: *корова* – це про незграбну, неохайну, малорухливу людину, зазвичай жінку – чи увиразнити іронічність висловлення: *не говорить, а трискотить, як сорока; причепурився, як папуга* тощо.

Ось зооніми з аналізованих творів, які є носіями позитивних конотацій й уособлюють ніжність, вразливість, далекоглядність, відданість, сміливість, силу: *ніжна голубка; бачить далеко, як сокіл; лебедина вірність; сильний, як лев*. Позитивну конотацію містять також зооніми – назви співочих птахів (*соловейко, жайворонок*): краса їхнього співу викликає людське захоплення, вони завжди асоціюються з радістю, щастям, захопленням.

Зооніми в аналізованих творах підкреслюють стереотипні негативні уявлення, наприклад, *павук* асоціюється з чимось поганим і огидним – *глитай, або ж павук* (багатий власник, експлуатує бідняків); *лисиця*

(уособлює хитрощі, нещирість, брехливість, підступність); *собака на сні* (тупість, дурість, конфліктність, жадібність: сам не гам, та іншому не дам).

Зооніми у творах досліджуваних учнів підкреслюють такі характеристики особи, як тупість, погану освіченість, малограмотність, непоступливість і передані словами *баран, осел, козел, теля, цап, ворона, курка* тощо. Це слова-символи, їх розуміння розкриває поле підтекстів, поглиблює звучання образу. Водночас порівняння *хитрий, як змія, розумний, як пес* є конотацією розумності, винахідливості, вміння розв'язати будь-яку проблему.

У творах виявляємо зоонімічні вирази та фразеологізми, за допомогою яких портретують людей, підкреслюючи особливості їхнього характеру, манери спілкування, ставлення до себе, до інших, до справи: *каркає, як ворона; чорний кіт пробіг; як сліпий курці просо; дивиться, як теля на фарбовані ворота*. Отже, зооніми в творах відбивають особливості індивідуального мовлення носія мови, вони важливі для осягнення його картини світу, його особистісних якостей.

Численні фітоніми відіграють особливу роль у процесі пізнання, відчуття та сприймання природи, яке в кожного народу має як загальнолюдські, так і національні особливості. Фітоніми, даючи можливість людині пізнати природу, навколишній світ, є також важливими лінгвістичними елементами світосприйняття, вагомим складником розвитку духовності людини (Марчук, 2015).

Низка фітонімів в аналізованих нами творах мають позитивні оцінки зі значенням гарний, красивий: *гарна дівчина, як у лузі калина; як маків цвіт на городі*.

А такі фітоніми, як *реп'ях, осот, лобода*, є носіями переважно негативних емоційно-оцінних значень, порівняймо: *причепився, немов реп'ях; чіплятися, як реп'ях до штанів; у боргах, як у реп'яхах*,

Квіти в контексті проблеми, яку розглядаємо, вимагають особливої уваги, адже вони важливий чинник багатьох культур. Назви квітів у творах символізують насамперед весну, початок відродження, ніжність, кохання, чистоту, чарівність, молодість і красу всього, тобто це в оцінно-емоційному плані позитивні асоціації.

Найчастіше вживаними у творах є номени *троянда*, *ружа*. Ця квітка є символом ніжних стосунків, позитивного ставлення до когось. Але символічне значення мовної одиниці *ружа* відносно вузьке. Ружа одна з найгарніших квіток, тому слово *ружа* дуже часто з'являється у порівняннях когось або чогось з цією квіткою. Наприклад, *хтось як ружа*, де головними компонентами значення цих слів-символів є краса, молодість, кохання.

В аналізованих творах натрапляємо на назву ще однієї квітки, яка є словом-символом, – *мак*. Цій рослині приписують чародійні властивості, бо вона яскрава, вабить око своєю красою та гармонією, символізує молодість, красу, повноту життя, фізичну досконалість. В учнівських творах іменник *мак* перетворюється на прикметник *маків* і набуває додаткового значення добробуту, безтурботного життя, цінності батьківської хати, родинного тепла та відчуття захищеності.

Серед квіткових дерев найпопулярнішою в творах є *квітка вишні та черешні*. Квіти вишні й черешні дуже схожі – вони білі, тендітні й наводять на думки про весну,

її свіжість, ніжність, сором'язливість, чистоту, духовність. Саме тому це слово-символ вживається у контексті молодості, краси, дівочої свіжості, молодого кохання. А ось таких рослин, як *мальва*, *соняшник* і *чорнобривці* ми не виявили в дослідженому нами матеріалі.

Висновки. Отже, лексичні конотації є важливим аспектом пізнання мовних особливостей, що формуються в певному національно-мовному середовищі, впливають на знання мови та розвиток комунікативних властивостей тих, хто спілкується. Як показав наш аналіз, старшокласники, розкриваючи теми творчих робіт, знають і вміють застосувати у своїх роздумах різні види конотацій, але інколи вони носять шаблонний характер, що відкриває поле діяльності фахівцям у навчанні мови. Перспектива нашого подальшого дослідження полягає у детальнішому виявленні емоційно-оцінного ставлення особистості до навколишнього світу, інших людей, до самої себе, що проявляється у вживанні різних видів конотації у творчій діяльності учнів і є важливим аспектом пізнання національно-мовних особливостей.

ЛІТЕРАТУРА

- Зайченко Ю. О.** Конотація як лінгвістичне явище : дефініція, типологія, властивості та структура. *Science and Education a New Dimension. Philology*. 2019. VII(61). Issue 210. С. 81–85.
- Іщенко Н. Г.** Оцінний компонент лексичного значення слова. *Філологічні трактати*. Суми. 2010. № 3. С. 47–50.
- Княк Т. Р.** Мотивованість лексичних одиниць (Кількісні та якісні характеристики). Львів : Вища школа, 1988. 164 с.
- Конотація. Редактор Оксана Гришко. URL : <https://bigbro.com.ua/shho-take-konotatsiya-ponyattya-funktsiyi-vislovlennya-otsinochnih-emotsij-i-prikladi/>.
- Манакін В. М.** Мова і міжкультурна комунікація : навчальний посібник. Київ : ВЦ «Академія», 2012. 288 с.
- Марчук О. В.** Конотативний простір світу англомовного фентезі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. : «Філологія»*. 2015. № 19. Т. 1. С. 95–97.
- Селіванова О. О.** Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
- Туріщева О. О.** Історія перекладу Дж. Кетфорда. Конспект лекцій для студентів напр. філологія. Київ : НТУУ (КПІ), 2015. 48 с.
- Di Pietro R. J.** Language Structures in Contrast. Massachusetts : Newbury House Publishers. 1971. 193 p.
- Fartakh A.** La connotación y la idiosincrasia lingüística y cultural : (asociaciones semántico-léxicas en el español de Granada y en el árabe de Tetuán, Marruecos) : tesis doctoral de Filología Hispánica. Granada : Universidadde Granada, 1998. 369 p.

REFERENCES

- Di Pietro, R. J.** (1971). *Language Structures in Contrast*. Massachusetts: Newbury House Publishers [in English].
- Fartakh, A.** (1998). *The connotation and linguistic and cultural idiosyncrasy (semantic-lexical associations in the Spanish of Granada and the Arabic of Tetouan, Morocco)*. (Doctoral tesis). Grenade: University of Granada [in English].
- Ishchenko, N. H.** (2010). Otsinni komponent leksychnoho znachennia slova [Evaluative component of the lexical meaning of a word]. *Filolohichni traktaty – Philological treatises*, 3, 47–50. Sumy [in Ukrainian].
- Kyiak, T. R.** (1988). *Motyvyrovannist leksychnykh odynyts (Kilkisni ta yakisni kharakterystyky) [Motivation of lexical units (Quantitative and qualitative characteristics)]*. Lviv: Vyscha shkola [in Ukrainian].
- Konotatsiia [Connotation]. O. Hryshko (Ed.). Retrieved from <https://bigbro.com.ua/shho-take-konotatsiya-ponyattya-funktsiyi-vislovlennya-otsinochnih-emotsij-i-prikladi/> [in Ukrainian].
- Manakin, V. M.** (2012). *Mova i mizhkulturna komunikatsiia: navchalnyi posibnyk [Language and intercultural communication: a study guide]*. Kyiv: VC “Academy” [in Ukrainian].
- Marchuk, O.V.** (2015) Konotatyvnyi prostir svitu anhlovnoho fentezi [The connotative space of the English-language fantasy world]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: «Filolohiia» – Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Ser.: “Philology”, 19 (Vol. 1), (pp. 95–97) [in Ukrainian].*
- Selivanova, O. O.** (2006). *Suchasna linhvistyka: terminolohichna entsyklopediia [Modern linguistics: a terminological encyclopedia]*. Poltava: Dovkillia-K [in Ukrainian].
- Turishcheva, O. O.** (2015). *Istoriia perekladu Dzh. Ketforda. Konspekt leksii dlia studentiv napr. Filolohiia [History of J. Catford's translation. Synopsis of lectures for students, e.g. philology]*. Kyiv: NTUI (KPI) [in Ukrainian].
- Zaichenko, Yu. O.** (2019). Konotatsiia yak linhvistyчне yavyshe: definitsiia, typolohiia, vlastyvoli ta struktura [Connotation as a linguistic phenomenon: definition, typology, properties and structure]. *Science and Education a New Dimension. Philolog, VII(61) (Issue 210), (pp. 81–85) [in Ukrainian].*